

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*

(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)

<p>Институция: Министерство на образованието и науката</p>	<p>Нормативен акт: Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 25 март 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности (обн., ДВ, бр. 26 от 2016 г, доп., ДВ, бр. 69 от 2.09.2016 г.)</p>
<p>За включване в законодателната/ оперативната програма на Министерския съвет за периода: 01.01.2017 г. – 30.06.2017 г.</p>	<p>Дата: 27.02.2017 г.</p>
<p>Контакт за въпроси: Елена Витанова</p>	<p>Телефон: 02 424 11 16; 0889 882 157</p>
<p>1. Дефиниране на проблема: Настоящата частична предварителна оценка на въздействието на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 25 март 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности (обн., ДВ,</p>	

бр. 26 от 2016 г, доп., ДВ, бр. 69 от 2.09.2016 г.) (за кратко: Постановление) е извършена в подкрепа на съвместните усилия на Министерството на образованието и науката и заинтересованите страни за стимулиране на висше образование, което да отговори на изискванията и потребностите на икономиката и на пазара на труда.

Приемането на Постановлението се базира на следните обстоятелства:

- На съвременния етап е налице ограничен интерес от страна на кандидат-студентите по отношение на професионални направления на област на висше образование 2. „Хуманитарни науки“. От друга страна, професионалните направления в област на висше образование 2. „Хуманитарни науки“: „Филология“, „История и археология“, „Философия“ и „Религия и теология“ са от изключителна значимост за икономическия и социален живот в страната, тъй като в тях се подготвят голяма част от бъдещите учители, на които се крепи хуманитарното образование в България.
- Професионалните направления в област на висше образование 2. „Хуманитарни науки“ са важни и в стратегически план – на тях ще се разчита и в бъдеще да развиват духовната култура и знание.

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

Негативните тенденции, свързани с противоречието между ограничения интерес от страна на кандидат-студентите по отношение на професионални направления на област на висше образование 2. „Хуманитарни науки“ - от една страна, и значимостта на професионалните направления в тази област на висше образование - от друга, възпрепятстват осигуряването на баланс на всички професионални направления, включително хуманитарните.

В основата на мотивацията за приемане на Постановлението е стремежът на държавата да осъществява реформа в приема и финансирането на висшите училища и да защити определени професии, интересът на потребителите към които е ограничен, но са важни за икономическия и социалния живот на страната. Предлага се механизъм, чрез който обучението в професионални направления 2.1 „Филология“, 2.2 „История и археология“, 2.3 „Философия“ и 2.4 „Религия и теология“ да се стимулира по същия начин, както при професионалните направления, за които е налице повишена необходимост от специалисти, в т.ч. и педагогически кадри. Изменението не налага промени в утвърдените Списъци на

приоритетните професионални направления и съответно на защитените специалности.

Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.)

Идентифицираният проблем е възможно да се реши единствено чрез приемане на Постановлението.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършени последващи оценки на нормативния акт.

2. Цели:

Основна цел на приемането на Постановлението е да се гарантира съхраняването на обучение за специалностите от област на висше образование 2. „Хуманитарни науки“, които са на критичния минимум по отношение на броя на обучаваните студенти.

Специфичните цели на приемането на Постановлението са свързани с:

- добавяне на област на висше образование 2. „Хуманитарни науки“, към списъка с области на висше образование, определени с по-висок коефициент съобразно Методиката за определяне на коефициент на висше училище по професионално направление;
- промяна в начина на определяне на максимално определения брой студенти въз основа на реализирания прием, субсидиран от държавата;
- въвеждане на разпоредба, в която се регламентира, че когато броят на приетите за обучение студенти и докторанти по дадено професионално направление от област на висше образование 2. „Хуманитарни науки“ е под 15, максимално допустимият брой на приеманите за обучение студенти и докторанти се определя за равен на 15 в рамките на свободния капацитет на съответното професионално направление.

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Приемането и действието на Постановлението засягат широк кръг заинтересовани страни, върху които нормативният акт ще има пряко въздействие - висши училища като институции в системата на висшето образование, студенти, докторанти, преподаватели. Постановлението ще окаже косвено въздействие и върху други заинтересовани страни: бизнес, публични институции, научни организации, граждани.

Предвид посочените обстоятелства, проектът на Постановление е разработен с участие на заинтересованите страни.

4. Варианти на действие:

Във връзка с необходимостта от приемане на Постановлението са налице следните варианти на регулативна намеса:

Вариант 0 – да не се прави нищо (нулев вариант);

Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса.

Вариант 0. Нулевият вариант означава да не се предприема нищо. Този подход се основава на позицията, че идентифицираният проблем може да се разреши без регулативна намеса. Ако не се предприемат никакви действия, ще продължат да са налице затруднения относно процеса на съхраняването на обучение за специалностите от област на висше образование 2. „Хуманитарни науки“, които са на критичния минимум по отношение на броя на обучаваните студенти.

Липсват субективни и обективни данни, въз основа на които да се предположи, че проблемът може да се разреши без предприемане на никакви действия. Поради гореизложеното вариант 0 в конкретния случай не е ефективен и е необходимо да се отхвърли.

Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса. Постановлението ще създаде нормативни условия за действието на механизъм, чрез който обучението в професионални направления 2.1 „Филология“, 2.2 „История и археология“, 2.3 „Философия“ и 2.4 „Религия и теология“ ще стимулира по същия начин, както при професионалните направления, за които е налице повишена необходимост от

специалисти, в т.ч. и педагогически кадри.

Поради изложеното дотук вариант 1 – предприемане на законодателни мерки, следва да се приеме като необходим и възможен.

5. Негативни въздействия:

При вариант 0 - не се предприемат никакви действия. При прилагането на нулев сценарий запазването на наличната към момента нормативна уредба създава предпоставки за рискове и отрицателни последици в социален и икономически аспект. Отчита се риск от задълбочаване на трудностите и противоречията, произтичащи от съществуващото несъответствие между висшето образование и потребностите на бизнеса и на публичните институции.

Крайните потърпевши от това развитие ще бъдат висши училища като институции в системата на висшето образование, студенти, докторанти и преподаватели, като най-значимите негативни последици за тях ще бъдат свързани с недостатъчно оптимизирани условия за осъществяване на стремежа на държавата да реализира реформа в приема и финансирането на висшите училища и да защити определени професии, интересът на потребителите към които е ограничен, но са важни за икономическия и социалния живот на страната. Отражения в отрицателен аспект ще има и върху другите заинтересовани страни – бизнес и публични институции, като потребители на високообразовани, проактивни и мотивирани специалисти, подготвяни в специалностите от област на висше образование 2. „Хуманитарни науки“.

Запазването на настоящото положение няма да окаже отрицателно въздействие върху екологичното равновесие и няма да доведе до промяна в административните тежести за бизнеса.

Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса. При проучванията и анализите в процеса на изготвяне на настоящата частична предварителна оценка на въздействието не са идентифицирани очаквани негативни ефекти в икономически и социален план при предприемане на регулаторна намеса (приемане на Постановлението).

Прилагането на вариант 1 няма да доведе до отрицателни ефекти относно

екологичното равновесие, както и до промяна в административните тежести за бизнеса.

6. Положителни въздействия:

При вариант 0 - непредприемане на действия - не се очакват положителни въздействия. Съществуващият към момента начина на определяне на максимално определения брой студенти въз основа на реализирания прием, субсидиран от държавата не гарантира съхраняването на обучение за специалностите от област на висше образование 2. „Хуманитарни науки“ , които са критичния минимум по отношение на броя на обучаваните студенти.

При вариант 1 – регулативна намеса. Приемането и прилагането на Постановлението ще окажат позитивно въздействие в социален и икономически план.

Промяната, която ще настъпи при приемането и действието на Постановлението ще окаже пряко въздействие най-вече върху крайните потребители – висши училища като институции в системата на висшето образование, студенти, докторанти, преподаватели, бизнес и публични институции. Ще се гарантира съхраняването на обучение за специалности, които са критичния минимум по отношение на броя на обучаваните студенти. Добавянето на област на висше образование 2. „Хуманитарни науки“ към списъка с области на висше образование, определени с по-висок коефициент съобразно Методиката за определяне на коефициент на висше училище по професионално направление ще подпомогне изграждането на устойчива и ефективна връзка между висшите училища, в които се осъществява обучение по специалностите от тази област и пазара на труда за постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование. Това ще окаже благоприятно въздействие и върху бизнеса и публичните институции.

Прилагането на вариант 1 няма да има негативни ефекти относно екологичното равновесие, както и няма да доведе до промяна в административните тежести за бизнеса.

В резултат на гореизложеното категорично се налага изводът, че само вариант 1-регулаторна намеса (приемане на Постановлението) съдържа потенциал за изпълнение на политики за осъществяване на стратегическите цели в сферата на висшето

образование в Република България, и по-конкретно: за изграждане на устойчива и ефективна връзка между висшите училища и пазара на труда и постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование.

7. Потенциални рискове:

При извършените проучвания и анализи в процеса на изготвяне на настоящата частична предварителна оценка на въздействието се идентифицират рискове от приемането на Постановлението, включително възникване на съдебни спорове, както и неспазване на нормативно установения срок за утвърждаването на решението на МС за приема за учебната 2017/2018 г. съгласно ЗВО.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

0 Ще се повиши

0 Ще се намали

0 Няма ефект

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Приемането и действието на Постановлението нямат ефект върху административната тежест за физическите и юридическите лица и не са свързани с нови регулаторни режими и не засягат съществуващи режими и услуги, както и със създаването на нови регистри.

9. Създават ли се нови регистри?

Приемането и действието на Постановлението не са свързани със създаването на нови регистри.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

Постановлението ще има позитивен ефект върху микро-, малките и средните предприятия, тъй като се създават благоприятни условия в специалностите от област на висше образование 2. „Хуманитарни науки“ да се подготвят високообразовани, проактивни и мотивирани специалисти, от които бизнесът има необходимост.

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

0 Да

0 Не

Проучванията и анализите в процеса на извършване на настоящата частична предварителна оценка на въздействието показват, че проектът на Постановление не изисква цялостна оценка на въздействието и обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

12. Обществени консултации

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

С проекта на Постановление на Министерския съвет не се въвеждат разпоредби от европейското право.

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Мария Фъртунова, директор на дирекция „Висше образование“

Дата:

Подпис: